

Dokkum, Birdaarderstraatweg

Nader Onderzoek waterspitsmuis

JM ecologie b.v., 2022

Nader Onderzoek waterspitsmuis Dokkum, Birdaarderstraatweg

Muizenonderzoek in het kader van de soortenbescherming uit de Wet
natuurbescherming (Wnb)

Rapportnummer

R22.229

Status

1.0 (concept)

Datum

31-10-2022

Opdrachtgever

BügelHajema

Vaart N.Z. 50

9401 GN, Assen

Auteur

Willem Oevering

Controle

[REDACTED]

Voorpagina

Habitat raai 1

Te citeren als

Oevering, W., 2022. Nader Onderzoek muizen Dokkum, Birdaarderstraatweg; muizenonderzoek in het kader van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb). Rapport R22.229 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12

8401 CL Gorredijk

Copyright

© 2022 JM ecologie b.v.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

1	Inleiding.....	2
1.1	Aanleiding.....	2
1.2	Ligging.....	2
2	Uitvoering.....	3
2.1	Standaardmethode.....	3
2.2	Aanpassingen ten opzichte van de standaardmethode.....	3
2.3	Raailocaties.....	4
3	Resultaten.....	6
3.1	Bezoeken.....	6
3.2	Soorten.....	7
4	Conclusie.....	10
	Geraadpleegde bronnen.....	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

BügelHajema, hierna opdrachtgever genoemd, heeft een QuickScan uitgevoerd op een terrein aan de Birdaarderstraatweg te Dokkum, gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Friesland. Om de werkzaamheden mogelijk te maken is het noodzakelijk om onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden uit te voeren. Tijdens deze voorliggende QuickScan is geconcludeerd dat het plangebied mogelijk habitat bevat voor de waterspitsmuis. Hierop volgend is nader onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van waterspitsmuis op de desbetreffende locatie.

1.2 Ligging

Het plangebied is gelegen in een agrarisch perceel aan de westzijde van Dokkum. Het perceel ligt tegen een nieuwbouwwijk aan. De oost- en zuidzijde bevatten een brede en goed begroeide oeverzone aan circa 5-15 meter brede watergang, welke als geschikt habitat voor waterspitsmuis is beoordeeld. De zuidwestelijk gelegen raai (raai 1) is gelegen in een vegetatiestrook van 5 tot 10 meter breed, waarbij de oeverzone zeer glooiend is. Een deel van de vegetatiestrook staat standaard in het water. In deze strook staan, naast riet en relatief laagblijvende oeverplanten, ook enkele jonge bomen (wilg en berk). De noordoostelijk gelegen raai (raai 2) is gelegen in een iets minder brede vegetatiestrook waar alleen riet en relatief laagblijvende oeverplanten aanwezig zijn.

Afbeelding 1.1. Ligging plangebied in de provincie Friesland.

2 Uitvoering

2.1 Standaardmethode

Het onderzoek is globaal uitgevoerd conform de algemeen geaccepteerde standaard, zoals deze gebruikt wordt binnen het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging.

Bij deze methode wordt gebruik gemaakt van Longworth of Heslinga lifetraps. Dit zijn vallen waarin de muizen levend worden gevangen. Na behandeling worden de muizen direct weer losgelaten op de plek waar ze zijn gevangen.

Er wordt gewerkt met raaien van standaard 20 vallen. De vallen worden in paren geplaatst in het plangebied. Tussen twee afzonderlijke vallen zit maximaal vijf meter, tussen twee vallenparen 10 tot 20 meter. De vallen worden twee dagen voordat het daadwerkelijke vangen plaatsvindt, in het veld gezet met voer (gemengd graan, wortel, appel en meelwormen) en hooi, zonder dat de vallen dicht kunnen vallen (het zogenaamde pre-baiten). Hiermee wordt de vangkans vergroot.

Na het pre-baiten worden de vallen in de ochtend van de derde dag op scherp gezet. Vervolgens worden alle vallen achtmaal gecontroleerd: op de avond (na zonsondergang) en 's ochtends na zonsopkomst. Bij elke monitoringsronde worden de vallen op exact dezelfde plek teruggelegd.

Om de populatiegrootte van de muizen in te schatten wordt gebruik gemaakt van de CMR-methode (Capture, Mark, Recapture), waarbij gevangen dieren worden gemerkt. Hierdoor kunnen ze bij een tweede vangst direct als hervangst herkend worden. Vervolgens kan in de loop van het onderzoek aan de hand van de verhouding tussen het aantal terugvangsten en dieren die eenmalig zijn gevangen, een populatieschatting worden gemaakt. De muizen worden gemerkt door een klein deel van de vacht weg te knippen (tot op de ondervacht, zodat geen huid zichtbaar wordt).

2.2 Aanpassingen ten opzichte van de standaardmethode

Omdat het onderzoeken van muizen maatwerk vereist, wordt de onderzoeksmethode afgestemd op het plangebied en de doelsoort(en). In dit geval zijn de volgende aanpassingen gemaakt ten opzichte van de standaardmethode.

Er wordt niet gemerkt. Het onderzoek gaat om het aantonen van de aan- of afwezigheid van waterspitsmuis, waarbij de populatiegrootte minder van toepassing is. Het merken van dieren geeft alleen extra stress, wat in dit geval niet noodzakelijk is.

Vanwege de vangtijd in de optimale periode zijn zes controles vereist voor het vaststellen dan wel uitsluiten van muizensoorten vanuit de standaards van het NCG en de zoogdiervereniging.

2.3 Raailocaties

De muizenvallen zijn uitgezet in twee raaien van elk tien valparen. Bij elkaar zijn dit veertig vallen in totaal. De valparen staan ongeveer tien meter uit elkaar, op geschikte locaties in de oeverzone. Voor de eerste raai is de oeverzone aan de westzijde van het plangebied gekozen, voor de tweede raai is de watergang in het zuiden van het gebied gekozen.

Afbeelding 2.1. Ligging van de raaien in het plangebied (Rode lijnen).

Afbeelding 2.2. Overzichtsfoto van raai 1.

Afbeelding 2.3. Overzichtsfoto van raai 2.

3 Resultaten

3.1 Bezoeken

Tabel 3.1 geeft een overzicht weer van de weersomstandigheden tijdens de uitgevoerde bezoeken. Hierin wordt aangegeven welke tijden en weersomstandigheden golden tijdens de bezoeken.

Tabel 3.1. Afgelegde bezoeken met heersende weersomstandigheden (P = Plaatsen; S = Scherp zetten; C = Controle).

Ronde	Datum	Begintijd	Eindtijd	Temperatuur (°C)	Windkracht (Bft)	Neerslag	Bewolking
P	7-10-2022	9:00	11:00	19°C	2Bft	-	Zonnig
S	10-10-2022	9:00	10:30	9°C	1Bft	-	Zonnig
C1	10-10-2022	21:00	21:30	11°C	1Bft	-	Helder
C2	11-10-2022	9:00	09:45	9°C	1Bft	-	Licht bewolkt
C3	11-10-2022	21:00	21:50	8°C	1Bft	-	Helder
C4	12-10-2022	8:45	9:45	8°C	1Bft	-	Licht bewolkt
C5	12-10-2022	21:00	21:45	11°C	1Bft	-	Helder
C6	13-10-2022	9:00	11:00	9°C	2Bft	-	Bewolkt

3.2 Soorten

Tijdens het onderzoek zijn verscheidene muizensoorten aangetroffen. Dit betreft de dwergmuis, bosspitsmuis, veldmuis, huisspitsmuis en waterspitsmuis (zie afbeelding 3.1-3.6). De aantallen per soort per controle staan aangegeven in tabel 3.2. Er is in totaal 1 waterspitsmuis gevangen tijdens het onderzoek.

Afbeelding 3.1. Dwergmuis

Afbeelding 3.2. Bosspitsmuis

Afbeelding 3.3. Veldmuis

Afbeelding 3.4. Huisspitsmuis

Afbeelding 3.5. Waterspitsmuis

Tabel 3.2. Onderzoeksresultaten qua muizensoorten en aantallen.

Soort	C1	C2	C3	C4	C5	C6	Totaal
Dwergmuis	-	2	3	1	2	1	9
Bosspitsmuis	-	-	-	2	2	2	6
Veldmuis	-	-	2	3	5	5	15
Huisspitsmuis	-	-	-	-	-	1	1
Waterspitsmuis	-	-	-	-	1	-	1

4 Conclusie

BügelHajema, hierna opdrachtgever genoemd, heeft een QuickScan uitgevoerd op een terrein aan de Birdaarderstraatweg te Dokkum, gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Friesland. Om de werkzaamheden mogelijk te maken is het noodzakelijk om onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden uit te voeren. Tijdens de voorliggende QuickScan is geconcludeerd dat het plangebied mogelijk geschikt habitat bevat voor de waterspitsmuis. Hierop volgend is nader onderzoek uitgevoerd naar de aan- of afwezigheid van waterspitsmuis op de desbetreffende locatie.

Er is waterspitsmuis aangetroffen. Aangezien de waterspitsmuis aanwezig is in het plangebied, dient er bij het bevoegd gezag (Provinsje Fryslân) een ontheffing op de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden ten behoeve van de waterspitsmuis.

Gorredijk, oktober 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Koelman, R.M., 2007. Handleiding inventarisatie noordse woelmuis m.b.v. inloopvallen. Zoogdiervereniging, Arnhem.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.